

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ І АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол від 7 вересня 2020 р. № 2
в.о. завідувачки кафедри

(проф. Юлія Ушкаренко)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мікроекономіка

Освітня програма: Міжнародні економічні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Мікроекономіка
Викладач (і)	Чмут Анна Володимирівна
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FEM/ChairEconomicTheory/Staff/Chmut.aspx
Контактний тел..	(0552)326762
Е-mail викладача:	hannach300@gmail.com
Графік консультацій	Очні консультації протягом семестру за попередньою домовленістю з викладачем по телефону

1. Анотація до курсу

«Мікроекономіка» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері економіки, фінансів, підприємництва та управління, економічних відносин. Студенти отримують глибокі та всебічні знання із питань особливостей здійснення статистичних спостережень, розрахунку основних статистичних показників та інтерпретації результатів статистичних досліджень в сучасних умовах господарювання.

2. Мета та цілі курсу

Мета: формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах за різних типів ринкових структур.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Мікроекономіка» є: оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей; знання принципів раціональної поведінки економічних мікросистем у ринкових умовах, термінології і основних прийомів мікроекономічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах. вивчення принципів поведінки суб'єктів ринку, їх взаємодії на ринках;

Компетентності та програмні результати навчання

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН 13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН 14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

3. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
3 кредити/90 годин	16	16	58

4. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2-й	3	292 Міжнародні економічні відносини	2	Обов'язкова

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу).

6. Політика курсу

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до наступних документів: положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти у Херсонському державному університеті; положення про організацію самостійної роботи студентів; положення про порядок оцінювання знань студентів; положення про дистанційне навчання в ХДУ та ін..
<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Політика щодо дедайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20% до кількості балів за конкретний вид робіт).

Перескладання контрольних робіт відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування, або при виконанні розрахункових робіт (калькулятор).

Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали (п.9). За об'єктивних причин (наприклад, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівництвом ЗВО.

7. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні засади мікроекономіки					
Тиждень 1-2 (за розкладом)	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки План 1. Предмет мікроекономіки та її становлення як окремої дисципліни. 2. Методи мікроекономічних досліджень. 3. Основні поняття та принципи мікроекономіки. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див. п.9)
	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки План 1. Предмет мікроекономіки та її становлення як окремої дисципліни. 2. Методи мікроекономічних досліджень. 3. Основні поняття та принципи мікроекономіки. 2 години	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див. п.9)
Тиждень 3-4, дата згідно з розкладом занять,	Тема 2 Теорія граничної корисності та поведінка споживача План 1. Сутність та види потреб споживача. Поняття корисності і проблема її виміру. 2. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закон спадної граничної корисності блага. 3. Криві байдужості. Бюджетне обмеження споживача. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див. п.9)

	<p>Тема 2 Теорія граничної корисності та поведінка споживача План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та види потреб споживача. Поняття корисності і проблема її виміру. 2. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закон спадної граничної корисності блага. 3. Криві байдужості. Бюджетне обмеження споживача. <p style="text-align: center;">2 години</p>	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див. п.9)
Тиждень 5-6, дата згідно з розкладом занять,	<p>Тема 3. Попит, пропозиція та їх взаємодія Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття попиту, функція попиту, крива попиту. 2. Поняття пропозиції, функція пропозиції, крива пропозиції. 3. Встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна, рівноважний обсяг. 4. Регулювання ринкової рівноваги. <p style="text-align: center;">2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p>Тема 3. Попит, пропозиція та їх взаємодія Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття попиту, функція попиту, крива попиту. 2. Поняття пропозиції, функція пропозиції, крива пропозиції. 3. Встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна, рівноважний обсяг. 4. Регулювання ринкової рівноваги. <p style="text-align: center;">2 години</p>	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

Тиждень 7-8, дата згідно з розкладом занять,	Тема 4. Еластичність попиту і пропозиції План: 1. Сутність еластичності. Еластичність попиту за ціною (дугова, точкова). 2. Види еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. 3. Еластичність попиту за доходом. 4. Еластичність пропозиції та її види. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	Тема 4. Еластичність попиту і пропозиції План: 1. Сутність еластичності. Еластичність попиту за ціною (дугова, точкова). 2. Види еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. 3. Еластичність попиту за доходом. 4. Еластичність пропозиції та її види. 2 години	Семинар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 9-10, дата згідно з розкладом занять,	Тема 5. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника. 1. Мікроекономічна модель підприємства 2. Виробнича функція та її види. 3. Ізокванта. Карта ізоквант. Ізокоста та карта ізокост 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	Тема 5. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника. 1. Мікроекономічна модель підприємства 2. Виробнича функція та її види. 3. Ізокванта. Карта ізоквант. 4. Ізокоста та карта ізокост 2 години	Семинар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Модуль 2 Теорія поведінки виробника на різних типах ринкув					
Тиждень 11-12,	Тема 6 Витрати виробництва. План	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

дата згідно з розкладом занять,	<p>1. Витрати виробництва та їх види (бухгалтерські, економічні, зовнішні, внутрішні витрати)</p> <p>2. Витрати виробництва в короткостроковому періоді (середні, постійні, змінні, сукупні витрати)</p> <p>3. Витрати виробництва в довгостроковому періоді</p> <p>4. Трансакційні витрати</p> <p style="text-align: center;">4 години</p>				
	<p>Тема 6 Витрати виробництва.</p> <p>План</p> <p>1. Витрати виробництва та їх види (бухгалтерські, економічні, зовнішні, внутрішні витрати)</p> <p>2. Витрати виробництва в короткостроковому періоді (середні, постійні, змінні, сукупні витрати)</p> <p>3. Витрати виробництва в довгостроковому періоді</p> <p>4. Трансакційні витрати</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 13-14, дата згідно з розкладом занять	<p>Тема 7. Ринок досконалої конкуренції та монопольний ринок</p> <p>План:</p> <p>1. Сутність конкуренції як економічної категорії</p> <p>2. Ринок досконалої конкуренції та його характеристика</p> <p>3. Монопольний ринок та його характеристика</p> <p>4. Бар'єри входу і виходу з ринку</p> <p>5. Оцінка монопольної влади</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p>Тема 7. Ринок досконалої конкуренції та монопольний ринок</p>	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

	<p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Сутність конкуренції як економічної категорії 7. Ринок досконалої конкуренції та його характеристика 8. Монопольний ринок та його характеристика 9. Бар'єри входу і виходу з ринку 10. Оцінка монопольної влади <p>1.</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>				
Тиждень 15-16, дата згідно з розкладом занять	<p>Тема 8. Олігополія та монополістична конкуренція</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ринків недосконалої конкуренції 2. Олігополія та її характеристика 3. Ринок монополістичної конкуренції <p style="text-align: center;">2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p>Тема 8. Олігополія та монополістична конкуренція</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ринків недосконалої конкуренції 2. Олігополія та її характеристика 3. Ринок монополістичної конкуренції <p style="text-align: center;">2 години</p>	Семинар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 15-16, дата згідно з розкладом занять	<p>Тема 9. Ринок факторів виробництва</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок землі 2. Ринок праці 3. Ринок капіталу <p style="text-align: center;">2 години</p>	Лекція	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p>Тема 9. Ринок факторів виробництва</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок землі 2. Ринок праці 	Семинар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

	3. Ринок капіталу 2 години				
Тиждень 15-16, дата згідно з розкладом занять	Тема 10. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту План: 1. Теорія загальної рівноваги. 2. Ефективність за Паретто. 3. Оптимальний стан економічної системи. 4. Перша то друго теорема економіки добробуту. 2 години	Лекція	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	Тема 10. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту План: 1. Теорія загальної рівноваги. 2. Ефективність за Паретто. 3. Оптимальний стан економічної системи. 4. Перша то друго теорема економіки добробуту. 2 години	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

1. Система оцінювання та вимоги

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)			
	- тестування	5	5	10
	- письмова робота	3	3	6
	- практичні роботи (творчі)	8	8	16
	- усне опитування		4	4
	- тощо			
2.	самостійна робота	4		4
3.	Контрольна робота	10	10	20
	Поточне оцінювання (разом)	30	30	60
	Підсумковий контроль			40
	Разом балів			100
Вибіркові види діяльності (робіт)				
1	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

При визначенні якості роботи студента під час аудиторних занять *оцінці підлягають*: рівень теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до певних розділів, правильність та самостійність суджень при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні) заняття, результати виконання і захисту лабораторних (контрольно-розрахункових) робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.

Самостійна робота студентів *може оцінюватися* як: підготовка до аудиторних занять, самостійне опрацювання (конспектування) тем в цілому чи окремих питань, що не увійшли до лекційних, практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни, написання рефератів (доповідей), ессе, реферування першоджерел, проведення розрахунків, участь у колоквиумах, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка глосаріїв, конспектів навчальних або наукових текстів, їх переклад з іноземної мови; підготовка анотації, реферативні матеріали з публікацій; результат участі у спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо.

Під час атестаційного та семестрового контролю *оцінюється*: рівень сформованості основних компетенцій, системність теоретичних знань студентів, уміння застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у позааудиторній

науково-творчій діяльності (в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах та ін.) і досягли значних результатів, можуть надаватися додаткові бали як результат самостійної роботи з відповідної дисципліни. Кількість додаткових балів не може перевищувати 10% від максимальної кількості балів поточного контролю, а підсумкова кількість балів з відповідної дисципліни не повинна перевищувати 100 балів.

Оцінка з дисципліни за семестр, складається з урахуванням результатів поточного, атестаційного й семестрового контролю і оформлюється: за національною системою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова (основна) література

1. Базилевич В.Д. Мікроекономіка: Практикум, навчальний посібник. – К.: Знання, 2010. – 679 с
2. Мікроекономіка: Навчальний посібник / В. В. Дружиніна, О. І. Черноус. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2015. – 256 с.
3. Мікроекономіка, навч. посібн. / Г.Г. Старостенко – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2014 – 450 с.
4. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник./ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. – Івано Франківськ, «ЛілеяНВ». – 2015. – 348 с.

5. Федоренко В. Г. Макро- та мікроекономіка теоретичні аспекти: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко. – Київ : Алерта, 2013. – 727 с.

Допоміжна література

6. Ушкаренко Ю.В. Словник основних термінів і понять з мікроекономіки для студентів спеціальностей 051 Економіка, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 072 Фінанси банківська справа та страхування ступеня вищої освіти «бакалавр» [Текст] / Ю.В. Ушкаренко, А.В. Чмут. – Херсон, 2018. – 31 с

7. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Макроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. - 456 с. - (Серія “На допомогу студенту” УДФСУ, т. 22).

8. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка [Текст]: 2-ге вид. перероб. та доп. Навч. посіб. / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, І.М. В.В. Мартиненко, П.В. Круш, М.М. Теліщук, та ін. – К.: Видавничий центр “Кафедра”, 2017. – 220 с.

9. McConnell, Campbell R. Economics: Economics : principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue.– 17th ed., McGraw-Hill, 2008. - 876 p.

10. Frydman R. Rethinking Expectations: the Way Forward for Macroeconomics / R. Frydman, E. S. Felps. – Princeton : Princeton University Press, 2012. – 309 p.

Інформаційні ресурси

11. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] - /Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

12. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]/ - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

13. Офіційний сайт міністерства економічного розвитку і торгівлі України: <http://www.me.gov.ua>.

14. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]/ - Режим доступу: www.smida.gov.ua/db/emitent.